

Okresné kolo Geografickej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá

52. ročník, školský rok 2023/2024

Písomný test pre kategóriu G – ZŠ (5. ročník)

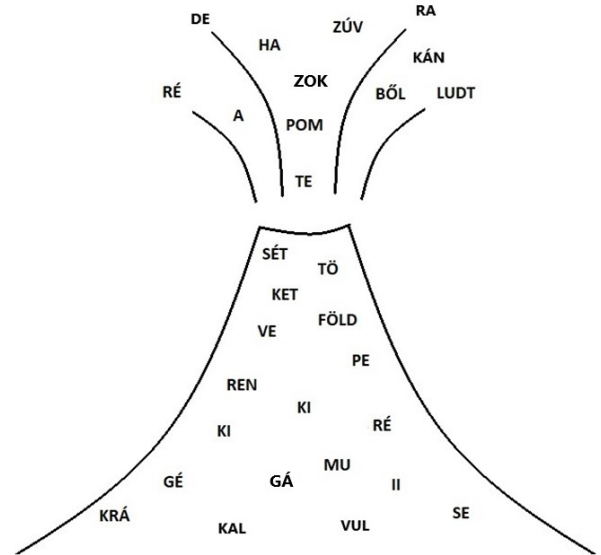
*Monotematikus és elméleti rész - feladatok

Név:

Iskola: Osztály:

Elért pontszám: Ebből a monotematikus részben (*):

1. *A következő képen látható szótagokból alkoss a vulkáni tevékenységgel kapcsolatos kifejezéseket! Írd be őket a megfelelő helyre!

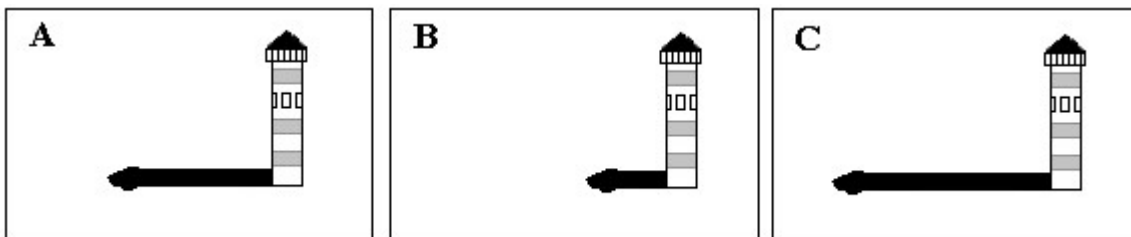

A vulkáni tevékenység ősidők óta zajlik bolygónkon. Ennek a veszélyes folyamatnak az egyik legrégebbi leírása az ifjabb Plinius tanúságtétele, aki mintegy 2000 évvel ezelőtt átélte a vulkán és a Nápolyi-öbölben fekvő város elpusztulását. A városlakók azt hitték, hogy a vulkán, így biztonságban érezték magukat. 63 nyarától azonban figyeltek meg a vulkán

környezetében, amelyek gyakran megelőzik a robbanásokat. Plinius leírja, hogy 79. augusztus 24-én, dél körülfelhő szállt fel a vulkán, és mérgező lepték el a vulkán környékét. Sok embert megmérgezték, köztük Plinius nagybátyját is. Három nap után világossá vált, hogy a megváltoztatta az alakját. A vulkán teteje eltűnt, és a helyén egy 3 km széles jelent meg.

2. Nyáron Laci a szüleivel és a testvérével egy olasz tengerparti városban nyaralt. Érdeklődését felkeltette egy világítótorony, amelyet a tengerparton építettek. A nap folyamán többször lefotózta a mobiltelefonjával. Este fényképeket küldött barátainak. Hogy címkézte meg a képeket, amiket küldött? Párosítsd a megfelelő neveket az A, B és C betűkkel. Segítségedre lehet a világítótorony által vetett árnyék hossza a fotó készítésekor. Válassz az alábbi lehetőségek közül:

napkelte után két órával; délben; napnyugtakor

- a) A - B - C -

Karikázd be a helyes válaszokat a következő kérdésekre:

- b) Melyik képen van a nap legmagasabban a horizont felett? **A** **B** **C**
 c) Melyik világtáj felé vetült a világítótorony árnyéka délben? dél felé észak felé
 d) Melyik világtáj felé vetült a világítótorony árnyéka napkelte után két órával?
 egyenesen nyugat felé északnyugat felé délnyugat felé északkelet felé

e) Laci reggel fél nyolckor, amikor éppen apály volt, kagylókat gyűjtött a tengerparton. Ebéd előtt a szállodában megmutatta őket öccsének. Ő is szeretett volna hasonlókat gyűjteni. Laci azt tanácsolta neki, hogy menjen a strandra a következő apály idején, vagyis körülbelül:

13:30-kor.

16:30-kor.

19:30-kor.

3. Ilonka több régi naplót fedezett fel nagyapja szekrényében azokból az időkből, amikor a nagyapa még járt dolgozni. A naplókban minden dátumnak külön oldalt szentelt. Ilonka a naplókát a februárra szánt oldalak száma szerint rendezte:

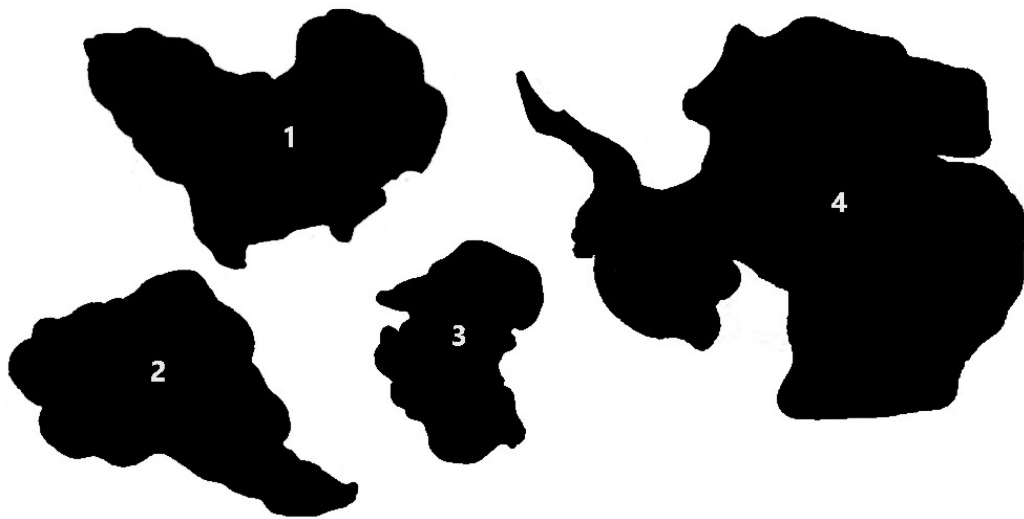

a) Februárban 29 oldalt tartalmaztak a naplók a következő évekből:

b) Februárban 28 oldalt tartalmaztak a naplók a következő évekből:

4. Fülöp talált egy régi atlaszt, amelyből egyes oldalak már meglazultak. Ha nem is tökéletesen, de kivágott belőlük néhány kontinenst. A kontinensek kivágása után az oldalakon lyukak maradtak (a képen).

a) Rendeld hozzá a számokhoz azoknak a kontinenseknek a nevét, amelyeket Fülöp kivágott!

1 -

3 -

2 -

4 -

b) Azon az oldalon, ahonnan Fülöp a 2-es számú kontinenst vágta ki, két óceán neve maradt beírva. Ezek az adott kontinens keleti és nyugati partját mossák. Melyik ez a két óceán?

.....-óceán és-óceán

c) Melyik óceán neve nem szerepelhet azon az oldalon, amelyről Fülöp a 4-es számú kontinenst vágta ki?

.....

d) Melyik két kontinenst nem vágta ki Fülöp?

..... és

5. Egy öreg nyugdíjas tengerész felidézte tengeri útjait. Add hozzá a megfelelő kifejezéseket a történetéhez!

a) „Az első óceáni utam a spanyol Cádiz kikötőjéből délnyugat felé, a(z)-óceánon át a kubai fővárosba, Havannába vezetett. A fiatal tengerészek megünneplik az első átkelést az egyenlítőn, de ezen az úton még nem élhettem át. Utunk 28 napig tartott. Közvetlenül a vége előtt átkeltünk atérítőn. Különösen az éjszakai égbolt nyűgözött le. Miközben teljes sötétségben navigáltunk az óceánon, a tiszta éjszakán a Tejutat lehetett látni. Emlékszem még az utazásunk első éjszakájára, telihold volt. Lenyűgöző volt. A következő éjszakák során a Hold fokozatosan-betű alakot vett fel, amit úgy mondunk, hogy a(z) negyedbe lépett.

Az idősebb tengerészek mutattak nekem egy fényes csillagot a nyugati horizont felett – az Esthajnalcsillagot. Ez valójában nem egy csillag, hanem a Nap által megvilágított bolygó. A tengerészek azt mondták, hogy nagyjából azt az útvonalat követjük, amin Kolumbusz Kristóf hajózott, de ő 1492. augusztus 3-án indult útnak, mi pedig szeptember elején. Ráadásul, aznap éjjel Kolumbuszról álmodoztam. Álmomban mesélt felfedezőútról "Indiába". Állítólag három hajót kapott, amelyek közül a legnagyobbat Santa Mariának hívták. Először a Kanári-szigeteken feltöltötték készleteiket, majd tovább indultak nyugat felé, és öt hónap múlva kikötöttek egy szigeten, amely ma a Bahamák szigetcsoporthoz tartozik. Kolumbusz álmomban megemlítette, hogy egy utazás az óceánon teljesen elég volt neki, több ilyenre már nem vállalkozott. Később megtudtam, hogy a történetnek, amit álmomban mesélt, egyes részei nem voltak igazak. “

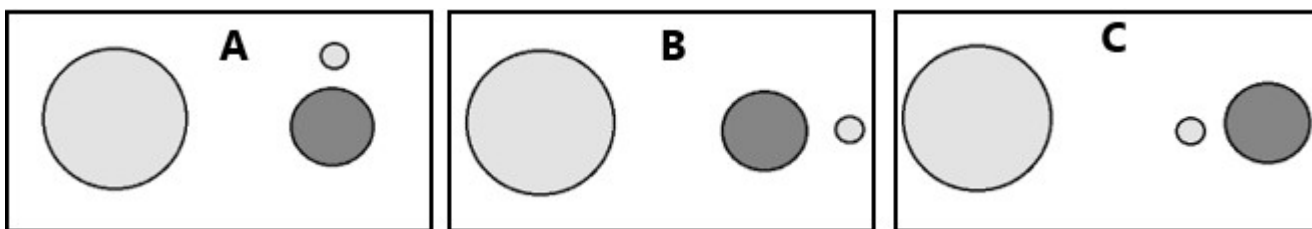
Karikázd be a helyes válaszokat az alábbi kérdésekre!

b) Megélhette-e a tengerész kétszer a teliholdat a fent említett út során? IGEN NEM
 c) Ha a tengerész a pontos időt akarta tudni, fokozatosan egy-egy órával vissza kellett állítania az óráját az utazás során.

IGEN NEM

d) Körülbelül hány óráig tartottak az éjszakák a tengerész első útja végén?
kb. 12 óráig kb. 10 óráig kb. 14 óráig

e) Melyik kép mutatja helyesen a Nap, a Föld és a Hold helyzetét a tengerész első tengeren töltött éjszakáján? Karikázd be az A, B vagy a C lehetőséget!

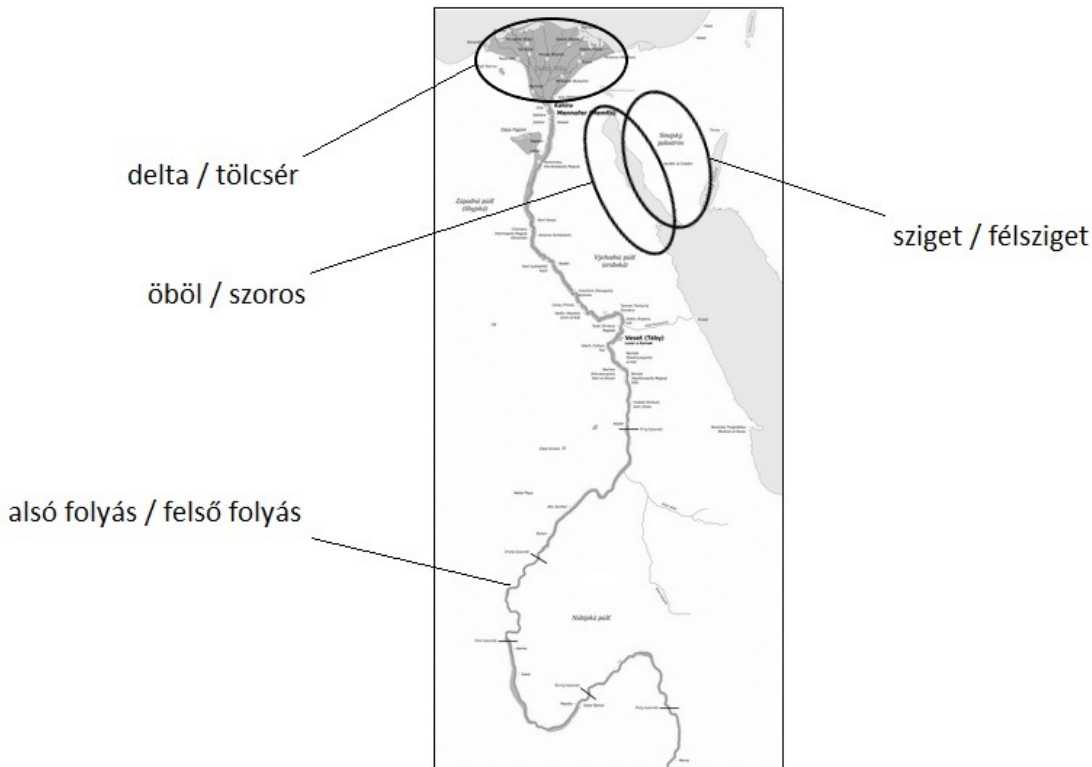

A tengerész álmából Kolumbusz Kristóf melyik információi voltak igazak és melyikek hamisak? Jelöld az igaz állításokat ✓, a hamisakat pedig ✗ jellel.

- f) 1492-ben Kolumbusznak 3 hajó állt a rendelkezésére.
- g) Útban "India" felé megálltak, hogy a Kanári-szigeteken feltöltsék készleteiket.
- h) A felfedező út Kolumbusz legénységének 5 hónapig tartott.
- i) Kolumbusz a Bahamák szigetcsoporton szállt partra.
- j) Kolumbusz csak egyszer utazott: "Indiába" és vissza.

k) Hogy hívják azt az utazót, aki több évvel azután, hogy Kolumbusz "Indiában" partra szállt, azt állította, hogy Kolumbusz nem érte el Ázsiát?

6. A következő képen Afrika egy része látható a Nílus folyóval. A párban feltüntetett kifejezések közül karikázd be a megfelelőt a térkép alapján!

7. A nyári szünetben a pozsonyi (Bratislava) Kovácsék és Novákék külföldre mentek nyaralni. **Kovácsék Ausztráliába, Novákék pedig az USA-ba.** A reptéren felfedezték, hogy pontosan ugyanolyan bőröndjeik vannak. A tartalom szerint azonban könnyen rájöttek, hogy melyik bőrönd kié. Párosítsd a családnevet a megfelelő bőröndhöz.

A bőrönd, amelyben rövid ujjú pólók, rövidnadrágok, szalmakalap és napszemüveg volt, a családé.

A bőrönd, amelyben meleg pulóverek, hosszú nadrágok, sapka és sál volt a családé.